

Kultuvresoejkesje Regiovne Västerbotten 2020–2023

*Dihthe
åenehks
versjovne*

region
västerbotten

Regioivne Västerbottenen kultuvresoejkesje ánehks hammojne, 2020

Grafihken hammoe j'ih tekstegiehtelimmie: Pondus Kommunikation

Voestes sáejroen guvvie: Áednan, Riksteatern laavenjostoe Giron Sámi Teáhterinie turnésne 2020

Guvviedæjjah: Ina-Theres Sparrok, Harry Johansen

Åeniedehteme kultuvresoejkesje

"Laante mij sæjhta jijtjemse demokratijem gohtjedh tjuara eejnegen tjiehpiedimmien frijjevoetem elliesvoetine otnelidh. Regiovne mij sæjhta sijjiem årrodh gåabph almetjh ohtsedieh, gusnie evtiedieh jïh årroeh, tjuara tjeahpoem jïh kultuvrem prioriteeredh. Sijjie mij tsiehkieh almetjidie vadta jieledh, årrodh jïh barkedh, tjuara sijjiem vedtedh tjeahpose, kultuvrese jïh jïjtse sjugniedimmide. Kultuvre jïh tjiehpiedimmien sjugniedimmie daejtie defineerieh mejstie mijjieh almetjidie sjïdtedibie."

Rickard Carstedt (S), Regiovnale evtiedimmiemoenehtsen åvtehke, Regiovne Västerbotten

Nina Björby (S), Kultuvredåehkien åvtehke, Regiovne Västerbotten

Daate lea veesmedahke Regiovne Västerbottenen kultuvresoejkesjistie 2020–2024. Ellies soejkesje gååvnese viedtjedh regiovnen hiejmesæjroste jïh svaalhtesem datne gaavnh vuelielisnie sæjrosne.

Sisvege

1. Guktie mijjieh kultuvrine barkebe 5
2. Mijjien kultuvreulmieh Västerbottenisnie 8
3. Guktie sijhtebe ektesne barkedh 14
4. Tjehpiesvoete jïh kultuvre praktihkesne 18

Sijhth vielie daejredh?

Giehtjh www.regionvasterbotten.se/kultur

Skannh dov
mobijlekamerinie

Kultuvregiehtelimmieh dárjojne

- Giehtelimmieh kultuvreektiebarkoe-modellesne
- Giehtelimmieh staaten jäh/jallh regiovnen vierhtiejgujmie, ij kultuvreektiedimmiemodellen mietie
 - Interregiovnale ektiedimmie

1. Lusspie/Dearna

- Gironen Saemien Teatere

2. Vualtjere

- Emma Ricklunds stiftelse

3. Liksjo

- Skogsmuseet i Lycksele AB
- Kultuvre jäh healsoe
- MOTILI

4. Skillehte / Syöldate

- Folkrorelsearkivet i Västerbotten
- Företagsarkivet Westerbotten
- Kultuvre jäh healsoe
- Skellefteå Museum AB inkl. Museum Anna Nordlander
- Västerbottensteatern AB

5. Upmeje

- Film i Västerbotten
- Folkrorelsearkivet i Västerbotten
- Fria teatrar (Skuggteatern, Profilteatern, Ögonblicksteatern)
- Galleri Verkligheten
- Konstfrämjandet Västerbotten
- Kultuvre jäh healsoe
- Verksamheten för offentlig konst
- Regionbibliotek Västerbotten
- Mångkultur
- NorrlandsOperan AB inkl. Dans i Västerbotten och arr.bidrag
- Riksteatern Västerbotten inkl. arrangörsstöd
- Teatercentrum Norra
- Västerbottens museum AB
- Västerbottens läns hemslöjdsförening
- Västerbottens läns hembygdsförbund

6. Interregiovnale ektiebarkoe

- Littfest
- Barentsamarbete
- Konsttidningen Volym
- Norrlands nätverk för Musikteater och Dans (NMD)
- Musik i Norr
- Norrscen
- Centrumbildningar
- Scenkonstdagar och Scenkonst i Norr
- Vandringsutställningar
- Studijesiebrieh
- Äålmejolleskuvlh

1. Guktie mijjeh kultuvrine barkebe

Västerbottenen kultuvrejieliedisnie mijjeh gaavnehtibie, inkludeerebe jñh ibie garmedh. Mijjeh jñjtje maehtebe, bene maehtebe buerebe ektesne.

Stoerre Västerbotten

Västerbotten leenen dajve lea Sveerjen mubpie stööremes regiovne. Regiovnesne 260 000 árrøjh árrøeh, dejstie mahte golme njealjahtsijstie árrøeh dejnie göökte stööremes tjíeltine, Upmeje vuj Skillehte. 12 regiovnen 15 tjíeltijste vaenede enn 10 000 árrøjh utnieh. Upmeje mearhkesje goh kultuvrestaare dan mietie dñhte tjíelte laantesne mij jeenjemes kultuvrem skreejrie.

Tjiejhpieimmien fríjjevoete

Regiovne Västerbotten barka guktie kultuvregiehtelimmieh regiovnesne edtjeh evtiedidh jñh kultuvrefaalenassh edtjeh jñenebh árrøejdie jaksedh. Regiovnesne fáåtesieh politihken mieriedimmieh ulmiej, njoelkedassi jñh ekonomijen mieriej bijre, mohte giehtelimmieh jñjtje sisvegem mieriedieh. Dñhte vihkeles guktie kultuvre edtja fríjje jñh jñjtjeraarehke árrødth.

Kultuvre árrøjh lihke

Kultuvresoejkesje lea bieliie kultuvren ektiebarkoemodelleste gusnie staate jñh regijovnh laavenjostoeh. Modelline berkieh guktie regiovnale kultuvre-evtiedimmiem nænnoestidh jñh öörnedh guktie dñhte árrøejdie lihkebe báata.

Vierhtieh staateste jñh regiovneste

Kultuvreektiebarkoe-modelle lea staaten kultuvrebudsjedteste bieliem joekede regijovnde laantesne. Regijovnh dejtje vierhtide nuhtjeh regiovnalen kultuvrefaalenassem evtiedidh. Lissine staaten vierhtide Regiovne Västerbotten regiovnale vierhtide nuhtjie kultuvrefaalenassem evtiedidh.

"Mijjeh jñjtje maehtebe, bene maehtebe buerebe ektesne"

Guktie bieliie Kultuvreektiebarkoe-modelleste edtja fierhte regiovne gellienjaepien kultuvresoejkesjem evtiedidh. Kultuvresoejkesje strategijem buerkeste guktie kultuvrejieledem evtiedidh jñh dan sisnie aaj sjíere evtiedimmieulmieh dejtje giehtelimmide mah bieliem staaten däärjojste áadtjoeh. Daejnie leenen tjíelth laavenjostoeh jñh aaj ektesne leenen profesjonelle kultuvrejieliedisnie jñh sivijle siebredahkine ráaresjñeh.

Mejtie suerkide staaten däärjoem joekede?

Regiovnne diedtem åtna staaten däärjoeh däästohte jìh joekede daejtie tjeahpoesuerkide:

- Profesjonelle teatere-, daanhtsome- jìh musihkegiehtelimmie
- Museumegiehtelimmie jìh museumi kultuvrebyjresebarkoe
- Gærjagåetiegiehtelimmie jìh lohkeme- jìh litteratuvreskreejremen giehtelimmie
- Profesjonelle guvvie- jìh hammoegiehtelimmie
- Regiovnale aktegs vearhkoegiehtelimmie
- Filmekulturelle giehtelimmie
- Vætnam nænnoestidh

Nasjonaale, regiovnale jìh tjielte

Dihthe lea rìjhebiejje mij minngemes nænnoste magkeres kultuvrepolitihkem Sveerje edtja utnedh. Sveerjen kultuvrepolitihken ulmie lea kultuvre edtja årroth dynamihken, haesteme jìh ovtjatneme

faamoem soptsestimmiereaktine vearoeminie. Gaajhkh edtieh nuepiem utnedh meatan årroth kultuvrejieleedisnie. Kultuvreraerie lea dihte byjjesfaamoe mij diedtem åtna politihkem tjirrehtidh nasjonaale daltesisnie.

Regiovnne Västerbotten daejnie barka kultuvrejieledem evtiedidh regiovnnesne. Dam mijjeh darjobe prosjekth jìh organisasjovnh finansieradidh jìh bieliaajhterinie kultuvresieltine. Mijjeh barkebe dejnìe njielje noerhtemes regisjovnine guktie kultuvren räällam nænnoestidh jìh sjæjsjalimmieh ektiehaestiemi die gaavnedh.

Dah politihken mieriedimmieh kultuvren bijre regisjovnesne Nämnden för regional utveckling mierende jìh Kulturutskottet diedtem åtna moenehtsen mieriedimide ryöjredidh jìh tjirrehtidh.

Tjiielh diedtem utnieh voenges evtiedimide jìh fierhte tjielte dan tsiehkijste barka. Voenges kultuvrejieledem sjugnede dejtie siebriejelede, profesjonelle kultuvresjugniedæjjah, kultuvreskuvlh, gærjagåetie jìh aalmegeskearkagimmien aktöörh. Gærjagåetie lea aajnes kultuvregiehtelimmie mij lea laakesne jìh gaajhkene tjiieltine gäävnese.

Kultuvreektiebarkoe-modelle

Kultuvresoejkesje lea bieliie nasjonaale prosesseste juktie vierhtieh kultuvregiehtelimme joekedidh.

2. Mijjen kultuvreulmieh Västerbottenisnie

Dan regionnale kultuvrebarkoen vâarome lea dah kultuvrepolitihken ulmieh. Barkoesuerkieh buerkiestieh guktie ulmie jeksieh. Ektiebarkojne tjirrehtidh dej ovmessie tjeahpoe- jïh kultuvresuerkine.

Bijjemes ulmieh

Otnjege

Gaajkhk ârrojh hillem utnieh regionnale kultuvrefaalenasside jolle kvaliteetine jïh dejtie faala seammavyörtëgs nuepieh kultuvrem sjugniedidh jïh giehtelidh, jïh utnieh seammavyörtëgs nuepieh baajnehtidh jïh siebredahkesne meatan ârrodh.

Ulmie 1

Dïhte kulturelle infrastruktuvre lea jaksoesmieresne jïh seammavyörtëgs

Ulmie 2

Maanah jïh noerh leah meatan jïh kultuvrejieleiden evtiedimmiem baajnehtieh

Ulmie 3

Kultuvreaerpie jïh kultuvrebyjresh lea jielije

Ulmie 4

Buerie tsiekhieh profesjonelle kultuvresjugniedæjjah gamte faalenassh jolle kvaliteeteste

Ulmie 5

Kultuvre âtna vihkeles rãállam siebredahken jïh regionnalen evtiedæmman

Råajvarimmiesuerkieh

Strategije

Strategijh guktie dah vijhte ulmieh jaksa buerkeste goh råajvarimmiesuerkieh fierhte âlman

Dâeriedimmie

Ulmie 1. Diihte kulturellen infrastruktuurve lea jaksoesmieresne jiih seammavyörteds

giovne Västerbotten sájjhta gaavnedimmieh evtiedidh ovmessie kultuvri gaskem jiih gellievoetem regiovnesne vuesehte. Gaajhkh bielih giehtelimmeste edtjeh seammavyörtedsvoetem, miiirrestallemem jiih jaksoes árrodh. Diihte byögkeles maakseme kultuvre edtja demokraateles árrodh, mij sájjhta jiehtedh diihte edtja jaksoes jiih vihkeles gaajhkide.

Ræjhhkoes jiih gellienbieliej kultuvrejieledede edtja gamte, besteles, giengeles árrodh jiih nuepieh vedtedh dam dáájjrehtidh jiih sjugniedidh abpe regiovnesne. Kultuvrepolitihke edtja gaajhki almetji nuepieh evtiedidh tjeahpoem jiih kultuvrem dáájjrehtidh. Gaajhkh regiovnale kultuvregiehtelimmieh edtjeh hijven geografijen geerjehthimmieh utnedh regiovnesne. Gaajhkh regiovnale giehtelimmieh edtjeh aaj ovmessie vukeine barkedh gáhkoe áneniedidh jiih eadtjohke árrodh regiovnen tjieltine.

Råajvarimmiesuerkieh 2020–2023

- Ektieöörnemem buaranidh öörnijeevtiedimmieh barkojste
- Ektiebarkojne regiovnen jiih noerhte Sveerjen kulturellen ektievierhtieh váájnesasse biejedh jiih evtiedidh.
- Vukeieh implementeeredh seammavyörtedsbarkose evtiedidh
- Dam digitaale evtiedimmiem dáarjodh kultuvresuerkesne jiih digitaale maahtoem jeananidh
- Aalkoealmetji saemiej jiih jeatjah nasjonaale unnebeláhkoej kultuvrem jaksoes darjodh, váájnesasse biejedh jiih dáarjodh struktuvri sisnie mah gáávnesieh jiih orre struktuvride evtiedidh
- Evtede lihkesvoetem jiih jaksoesmierem regiovnale kultuvregiehtelimmide regiovnen árroejidie saahht gusnie dah árroej

Guvvie: Malin Arnesson. Den listiga lilla räven, Norrlandsoperans
maanalaavlomedäehkie vaarjoejgumie mah Marcus Olson dorjeme.

Ulmie 2. Maanah jih noerh leah meatan jih kultuvrejieleden evtiedimmiem baajnehtieh

Regiovnne Västerbotten sæjhta jeerehte kultuvre-faalenassem evtiedidh maanide jih noeride abpe regiovnnesne. Kultuvre edtja tjielke bieliem aarkebiejesne årrodh dovne skuvlesne jih eejehtimmesne. Maahta meatan årrodh kultuvresne jih jijtje sjugnede tsiehkies vadtä maanide jih noeride guktie dah sjidtedieh jijtjeraarehke, kritihkeles ussjeden jih kreatijve indivijde.

Maanaj jih noeri nuepieh kultuvresne meatan årrodh jeerehte tjielti gaskem regiovnnesne. Guktie daejtie jeerehtidie unnede ektiebarkoem daarpesje kultuvre-institusjovni, kultuvreaktööri jih tjielti gaskem jih tjuara kultuvreskuvlen råållam nænnoestidh.

Råajvarimmiesuerkieh 2020–2023

- Noere öörnijh nænnoste jih viehkehte guktie jienebh öörnijh sjidtedh.
- Jeerehth jaabnede maanaj jih noeri nuepieh kultuvrem jeksieh – dovne nuepieh jijtje sjugniedidh jih nuepieh kultuvredååjrehtimmieh dååjrehtidh
- Ektiebarkoem evtiedidh maana jih noeresuerkesne guktie maanaj jih noeri kultuvregietedimmiem däärjodh regiovnne tjieltine

Ulmie 3. Kultuvreaerpie jñh kultuvrebyjresh lea jielije

Regiovnne Västerbotten sæjhta meatan årrodh guktie regiovnne kultuvrebyjresh jñh kultuvreaerpiem vaarjelidh, nãhtadidh jñh evtiedidh. Kultuvreaerpie jñh kultuvrebyjresh lea vihkeles sijjine gusnie almetjñh veeljiej årrodh, barkedh, ohtselidh jñh guessine årrodh.

Kultuvreaerpie vuesehte almetji gñetedimmiem aejkiej mietie. Dah maehtiej årrodh histovrijen gñejh, tjãeniej jallh deahpadimmieh. Kultuvrebyjrese lea abpe eatneme maam almetjñh lin baajnehtamme. Västerbottenen leenen lea mubpie stööremes laantesne jñh nöörjen raasteste Bottenvijhkese. Dihte vihkeles kultuvrebyjresem jñh kultuvreaerpiem vaarjelidh guktie maahtoem jñh goerkesem åadtjobe mijjen histovrijistie. Dihte saemien kultuvreaerpie lea vihkeles regiovnale, nasjonaale jñh internasjonale tsiehkine.

Råajvarimmiesuerkieh 2020–2023

- Meatan årrodh guktie regiovnne kultuvrebyjresh damtoes jñh dejtie goh vihkeles vierhtide nãhtadidh
- Tsiehkiet nænnoste guktie kultuvrebyjresebarkoe dãarjoem jñh skreejremem åtna dej gaskem gñeh regiovnnesne årroeh jñh berkiet
- Aalkoealmetjen saemiej jñh dah mubpieh nasjonaale unnebelãhkoej kultuvreaerpiem jaksoes darjodh jñh våãjnesasse biejedh
- Darjodh guktie regiovnne ovmessie kultuvreaerpieh maahta nãhtadidh jñh evtiedidh gamte aalmogistie jeananamme jaksoes mieresne.

Ulmie 4. Buerieh tsiehkìeh profesjonellen kultuvre- sjugniedæjjide vedtieh faalenassh jolle kvaliteetine

Regioвне Västerbotten sæjhta meatan årrodh guktie Västerbottenen leene lea attraktijve byjrese gusnie kultuvresjugniedæjjah årroeh jìh berkìeh, sijjie gusnie profesjoneliteete jìh barkoetjìehpiesvoete tjìehpiedimmien orrestehmem evtiedìeh. Kultuvresjugniedæjjah lea dej maahtojne jìh kreativiteetine vihkeles kultvren jìh regionven evtiedimmien jìh attraktiviteeten gaavhtan.

Dan mietie sijjiem vadta dovne gamtoem jìh njuenìem kreatijve sjugniedimmesne dellie tsiehkìeh sjìdtìeh guhkìe nænnoes kultvrevjìeliedasse. Gellìevoete faalenassìne jìh darjoeminie skreejrie kvaliteetem jìh tjìehpiedimmien orrestimmiem jìh vuesehte tjìehpiedimmien maehtesvoete ektìevoetem jìh identiteetem sjugnede. Dìhte vihkeles nupide buaranìdh jìelemen lìeremasse jìh meatan årrodh vijredamme barkoemaarhnese mìj vaarjele kultuvresjugniedæjjan iedtjìh. Guktie profes-

jonelle kultuvresjugniedæjjah däärjohte aaj vihkeles barkedh sjejhme dorjesereaktaj gyhtjelassìne.

Råajvarimmiesuerkìeh 2020–2023

- Meatan årrodh jeerehte jìh jaksoes kultuvre-faalenasside abpe regionnesne mej væhtah leah tjìehpiedimmien kvaliteete jìh orrestehmem
- Interregionvalen ektìebarkojne noerhte Sverjen kultuvresjugniedæjjah nænnoste nasjonaalen jìh internasjonaaalen perspektijvesne
- Aelhkebe darjodh dejtìe profesjonelle kultuvresjugniedæjjide regionnesne barkedh
- Vuekìeh evtiedìdh raeriestimmiem profesjonelle kultuvresjugniedæjjaj jìh mubpieh aktööri gaskem

Ulmie 5. Kultuvre vihkeles ráállam átna siebredahkesne jìh regiovnale evtiedæmman

Regiovnne Västerbottenen sæjhta vuesiehtidh man vihkeles kultuvre lea mubpie siebredahkesuervkide jìh kultuvren ráállam nænnoestidh tjirkes jìh demokratijen regiovnale evtiedimmesne. Kultuvren jìjtsearvoe lea regiovnale kultuvrepolitihken vâarome mohte kultuvre aaj vihkeles ráállam átna mubpie politihkesuervkine.

Regiovnne Västerbottenen laavenjasse tsiehkìeh sjugnede ektiebarkose kultuvresuervkien jìh jeatjah siebredahkeaktöörì gaskem goh sieltejieleme, siebredahkesoejkesjimmie, guassastalleme, ööhpehtimmie jìh healsoe. Ulmie lea kultuvrem jaksoesmiervsne jìenievbie jìh regiovnem nænnoste nasjonaale jìh internasjonale arenesne.

Râajvarimmiesuervkieh 2020–2023

- Meatan ârrodh maahtoem jeanene man vihkeles kultuvre lea nænnoes evtiedimmesne
- Jâarhka internasjonale arenesne ârrodh viervmie jìh ektiebarkoen mietie.
- Ektiebarkoem evtete kultuvren jìh jeatjah siebredahkesuervkieh gaskem

3. Guktie mijjieh sijhtebe laavenjostedh

Regiovnne Västerbotten lea leenen tjieltigujmie soptsestalleme jñh profesjonelle kultuvrejieliedinie jñh sivijlesiebredahkine rááresjamme guktie edtja buerie guvviem áadtjodh dejstie daerpiesvoetijste jñh haestiemijsstie mah gáávnesieh – mijjen ektine ektiebarkoesuerkine.

Ektiebarkoe lea vihkeles bielie kultuvreevtiedimmesne dovne voenges, regiovnale jïh inter-nasjonaale daltesisnie. Regiovne Västerbotten laavenjostoe gaskem jeatjah tjïeltine, siebrine jïh profesjonelle kultuvrejïeliedinie. Dej ektesne lea regiovnne identifïeereme lãhkoem sjïere vihkeles ektiebarkoesuerkide guktie kultuvren rããlla siebredahkesne nænnoste.

Seammavyörtëgs jïh jaksoes kultuvrefaalenasse

Vihkeles bielie kultuvrepolitihken laavenjasseste lea ovmessie vùekieh sjïehteladtedh almetjïh nuepiem utnieh kultuvrem dããjrehtidh jïh sjug-niedidh dej jïjtje tsiehkijste jïh dej jïjtje mieriej mietie. Sjïere fokuse lea seammavyörtëgsvoe-tem nænnoestidh, hbtq-gyhtjelassh vããjnesasse biejedh jïh barkedh guktie gaajkhk maehtieh kultuvrem dããjrehtidh saaht aalteristie jallh funksjovnejeerehti gaavhtan jïh interkulturellen gaavnedimmiem evtiedidh.

Nasjonaale unnebelãhkoeh

Dah nasjonaale unnebelãhkoeh Sveerjesne leah judarh, romerh, sveerjesãevmieladtjïh, torneladtjïh jïh saemieh. Reaktam jïjtse gielese jïh jïjtse kultuvrese lea guhkiem gerveme. Tjeahpoe jïh kultuvre leah vihkeles juktie nasjonaalen unnebelãhkoeh kultuvrem jïh kultuvreaerpiem vããjnesasse biejedh, gorredidh jïh evtiedidh.

Aalkoeããlmege saemieh

Västerbotten lea bielie stuerebe geografijen dajveste Saepmie, gusnie saemieh årroeminie. Regiovne sjïere diëdtem åtna barkojne saemien identiteetem nænnoestidh jïh saemiej reaktam barkedh dej jïjtse vùekine. Daam dorjesãvva gaskem jeatjah ektiebarkojne dej mubpie regijovnigujmie noerhtene.

Kulturellen infrastruktuvre jïh faalenassh

Mah gããvnesieh profesjonelle kultuvrijste jeerehte mearoe-gaedtesne, sislaantesne jïh vaeresne. Regiovne Västerbottenen barkoe lea faalenasside evtiedidh kultuvrefaalenassh jolle tjïehpidimmien kvaliteetine regiovnne årroejidie, saaht gusnie årroeh. Västerbotten åtna aktem laanten jïelijefaamojste öörnijevearmadahkem jïh sjïere fokuse lea öörnijeevtiedæmman jïh kultuvredããjrehtimmieh digitaliseeredh.

Åålmehskearkagimmie

Åålmehskearkagimmien organisasjovnh gããvnesieh gaajhkene tjïeltine Västerbottenisnie jïh åålmehjolleskuvlh jïh studijesiebrïeh vihkeles vierhtieh dej barkojne skearkagimmie jïh demokratijeevtiedimmine.

Regiovnale kultuvrekonsulenth

Dej regiovnale konsulentegïehtelimmiej barkoe Västerbottenisnie voerkele maanide, noeride, siebrïejïeliedasse, åålmegasse jïh profesjonelle kultuvresjugniedæjjide. Konsulenti diëdte lea buerie nuepieh evtiedidh, nænnoestidh jïh evtiedidh leenen årroejidie profesjonelle teatere-, daanhtsome-, gærjagãetiegïehtelimmide, profesjonelle guvvie-jïh hammoegïehtelimmide, filmekulturelle gïehtelæmman, vætnose jïh musihkese.

Maanah jïh noerh

Maanah jïh noerh lea prioriteereme ulmiedãehkie kultuvrepolitihkesne gaajhkine daltesinie jïh dah reaktam kultuvrese utnieh FN:n konvensjovnesne maanaj reaktajgujmie. Maahta kultuvrem dããjrehtidh tsiehkïeh vadta maanide jïh noeride jïh jïjtjeraarehke, laejhteme ussjedien jïh kreatijve almetjidie evtiedidh. Jeerehte kultuvrefaalenasse edtja abpe regiovnnesne gããvnese jïh kultuvre edtja årrodh goh tjïelke bieliem ulmiedãehkien aarkebiejjesne, dovne skuvlesne jïh eejehtimmesne.

Kultuvreaerpie jïh kultuvrebyjrese

Kultuvreaerpie jïh kultuvrebyjrese regiovnese lea jielije jïh vihkeles maahtoen jïh goerkesen åvteste mijjien histovrijen vâaroemasse. Dæjtie edtja nåhtadidh jïh evtiedidh vuekine mij gamte perspektijvine vuesehte regiovnen histovrijen evtiedimmiem vaereste mearoe-gaadtan, staareste voenese, dovletjistie daaletjasse.

Profesjonelle kultuvresjugniedæjjah jïh tjiehpiesvoeten sjugniedimmie

Dah profesjonelle kultuvresjugniedæjjah lea vihkeles vierhtieh regiovnen kultuvrejieliedasse, dej profesjovnine kultuvrem sjugniedieh jolle kvaliteetine gellie tjeahpoesuerkine. Jieniedamme voerkesvoetem lea sjïdtedamme kultuvren bijre goh regiovnale evtiedimmiefaktorine, tjeahpoe dïenesje dovne sïebredahken ulmide jïh dan jïjtje iedtjide. Dïhte vihkeles nuepide nænnoestidh kultuvresjugniedæjja årrodh barkojne regiovnese.

Kulturelle jïh kreatijve jielemh

Kulturelle jïh kreatijve jielemh leah goh hybridh göökte politihkesuerkiej gaskem, kultuvrepolitihke jïh jielemepolitihke jïh dan mietie lea jieleme man vâarome lea tjiehpiedimmien profesjovne. Dïhte kulturelle jïh kreatijve jieleme Västerbottenisnie daarpesje dah göökte politihkesuerkiej vaeltieh tjielkes ektiediedtem branschen åvteste.

Kultuvre jïh healsoe

Dotkeme vuesehte kultuvre lea vihkeles åålmehheal-sosne fysiske, sosijaale, intellektuelle jïh eksistensielle perspektijviste. Barkoe kultuvrine jïh healsojne feerhmede barkoem gusnie tjiehpiesvoeten dorjesh jïh dååjrehtimmieh leah meatan jïh healsoem freemmie jïh deavhta bielieh åålmehhealsoepolitihken ulmijste.

Internasjonaale barkoe

Internasjonaale barkoe lea meatan dynamihken kultuvrejieliedasse, tjiehpiesvoeten orrestehtemasse jïh orre laavenjostoehammojde. Regiovnen geografijen sijjie vadta buerie nuepieh kulturellen målsome nöörjen jïh såvmien guejmiejgumie Kvarkendajvesne, Saepmesne, vänleensne karelska republiken jïh Barentsdajvesne.

4. Tjeahpoe jìh kultuvre praktihkesne

*Regiovne Västerbotten däärje stoerre faalenassese tjeahposte
jìh kultuvreste dan mietie staaten jìh regiovnale däärjoeh
joekede dejnie suerkine:*

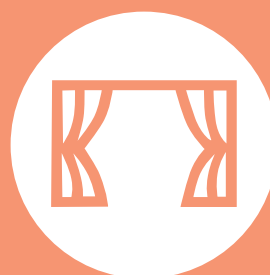
Teatere

Musihke

Daanhtsome

Scenetjeahpoe

Museum

Kultuvrebyjresh

Väärhkoeh

Lohkeme- jìh
litteratuvretsevtsemh

Gærjagätiegiehtelimmieh

Guvvie jìh
vhammoe

Filme

Vætne

Kultuvresoejkesje lea dirrege staaten jñh regiovnaie vierhtieh joekedidh kultuvreektiebarkoemodellesne. Dah giehtelimmieh mah däärjoem åadtjoeh lea orangeklaerine mierhkesjamme. Jeatjah giehtelimmieh mah eah leah modellesne meatan mohte regiovnaie däärjoem åadtjoeh leah plaaveklaerine mierhkesjamme. Laavenjostoe jeatjah regijovnine gohtje interregiovnaie ektiebarkoem, dah leah kraeviesklaerine mierhkesjamme.

Sijhth vielie daejredh naan giehtelimmien bijre jñh dan evtiedimmiesuerkieh? Datne maahtah ellies kultuvresoejkesjem lohkedh desnie:
www.regionvasterbotten.se/kultur

Teatere

Teatere lea dan tjiehpiedimmien dorjesen tjirrj jñh dan speejjelimmie siebredahkeste vihkeles gieie demokratijesoptsestalleemisnie. Regiovnne teaterejñh scenetjeahpoejielede utnieh guhkies roehtsh västerbottenen aerpievukesne jñh utnieh öörnegem åålmehsiebrievåaromen öörnijistie, musihke- jñh teateresiebrieh gaajhkene regiovnne tjieiltine.

- **Västerbottensteatern** lea Västerbottenen leeneteatere jñh regiovnaie dieidtem åtna teaterem jñh jeatjah scenetjeahpoem produseeredh, skreejrehtidh, nænnoestidh jñh evtiedidh regiovnnesne. Giehtelimmesne gaskem jeatjah Unghästen jñh Nordiskt Berättarcentrum. Regiovnne Västerbotten jñh Skillehte tjieilte eekieh Västerbottensteatern AB.
- **Fria teaterh:** Regiovnne Västerbotten vadta fierhten jaepien däärjoeh dejtie frijje teateridie regiovnnesne; Profilteatern, Skuggteatern jñh Ögonblicksteatern.

Dah utnieh dej scenh Upmejisnie mohte aaj vuelkieh turnesne dovne regiovnne sisnie jñh åålkolen. Teateri barkoe lea gaskem jeatjah maana- jñh noereproduksjovnine jienebe barkedh.

- **Giron Sámi Teáhter** lea institusjovneteater Girunisnie mij turnerie jñh aaj giehtelimmiem åtna noeride Dearnesne. Giehtelimmie lea öörneme goh idelle siebrie man lihtsegh jeenjemes lea saemiesiebrieh jñh saemien organisasjovnh.
- **Teatercentrum Norra** regiovnaie vierhtieh åådtje dejtie njieijie noerhtemes regijovnijste. Giehtelimmie barka gaskem jeatjah buerebe tsiehkies sjugnede dan lihtsegidie frijje profesjonelle teateretjeahpoem darjodh.

Musihke jñh daanhtsome

Musihkejielede regiovnnesne lea jieijie jñh jeenjemes barkoem ideellen faamoeh evtiedieh. Læjhkan goh daanhtsome musihke abpe veartenem åtna goh dej scene. Ektiebarkoe ovmesse aktööri gaskem lea vihkeles guktie dejtie frijje barkijidie jñh nuepieh däärjodh tjiehpiedimmien barkose regiovnnesne.

- **Norlandsoperan** regiovnaie dieidtem åtna operam, musihke-teaterem, musihkem, daanhtsomem jñh jeatjah scenen giehtelimmieh produseeredh, freemmedh, nænnoestidh jñh evtiedidh regiovnnesne. Barkosne aaj regiovnaie daanhtsomekonsulentegieh- telimmie jñh diehte regiovnaie musihkegiehtelimmie. Regiovnne Västerbotten jñh Upmeje tjieilte eekieh Norrlandsoperan AB.

- **Dans i Västerbotten** lea áejvie dejnje regiovnale konsulentegiehtelimmine daanhtsomesuerkesne jñh barka maahtoem lissiehtidh daanhtsometjeahpoen bijre jñh meatan árrodh daanhtsomen sijjiem nænnoestidh regiovnesne, sjñere fokuse átna maanide jñh noeride jñh dejtje gñeh dejnje berkñeh gñehtelimmie gñetede dam regiovnale turnedáarjoem daanhtsomedáarjoem daanhtsomedáehkide. Dans i Västerbotten lea bielie Norrlandsopereste.
- **MOTILI** (Musik och Teaterföreningar i Lapplands Inland) lea siebrie gusnie lihtsegh vijhte sislaanten tjñelti musihke- jñh teateresiebrijste leah meatan. Dej barkoe lea meatan árrodh jñh gamte kvalitatijve musihkefaalenassem sjugniedidh sislaantesne.
- **Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans, NMD**, lea turnévearmadahke gusnie opera, musihketeatere jñh daanhtsome meatan jñh hammojne tjñeltesiebrie gusnie dah golme noerhtemes regijovnh jñh Regiovne Jñemhte jñh Herjedaelie leah lihtsegh.
- **Musik i Norr** lea ektiebarkoe dej regiovnale musihkeinstitusjovni gaskem dennie njñeljje noerhtemes regijovnine. Aajkoe lea ektievierhtieh ektiedidh jñh náhtadidh gaskem jeatjah nuepiem vedtedh orkesterh jñh ensemblerh målsodh.

Scenetjeahpoe-restiedimmien gñehtelimmie

Kultuvreproducenth ryöktesth daarpesjñeh nænnoen jñh ñedtjeles dáastovelñhtseghem jñh ektiebarkoe vihkeles öörniji jñh vuartasjájaj gaskem dan jeerehte profesjonelle kultuvrefaalenassen gaavhtan abpe regiovnesne.

- **Riksteatern Västerbotten** lea áejvie disse regiovnale konsulentegiehtelæmman teateresuerkesne jñh barka guktie faalenassem evtiedidh gellievoeten jñh kvalitatijve scenekáansteafaalenassem abpe

regiovnesne, sjñere maanide jñh noeride. Riksteatern Västerbotten gñetede dam regiovnale turnedáarjoem frijje dáehkide.

Museumegiehtelimmie jñh kultuvrebyjresebarkoe

Dah museumh Västerbottenisnie lea histovrijen perspektijvesne orreme vihkeles maahtoebihkedájine jñh gamte maahtoem utnieh suerkine goh kultuvrebyjrese, arkeologije, bigkemehokse, tjeahpoe, fotografije jñh tjáeniejtjöonghkeme. Aajkosne kultuvrebyjresebarkoem nænnoste lea Västerbottenen leenestávroe, Västerbottens museum, Skellefteå museum, Skogsmuseet i Lycksele, jñh Västerbottens läns hembygdsförbund seamadamme ektievoeten ulmieguvvjem jñh strategeles otnjegem kultuvrebyjresebarkosne regiovnesne.

- **Västerbottens museum** lea leenemuseum man laavenjasse kultuvreaerpiem abpe regiovnesne dokumenteeredh, tjöonghkedh, gorredidh, dotkedh, bihkedidh jñh jaksoesmieresne darjodh. Museum e átna sjñere diēdesuerkide kultuvrebyjresegiehtelimmien, tjeahpoen jñh vætnan gaavhtan. Sune Jonsson centrum för dokumentärfotografi lea bielie Västerbottens museeumistie. Upmejen tjñelte jñh Regiovne Västerbotten eekñeh Västerbottens museum AB:m.
- **Skellefteå museum** regiovnalen diēdtem átna museumen gñehtelimmien jñh kultuvrebyjresehoksen ávtteste Skillehten, Nåarenen jñh Maalegen tjñeltine, jñh tekñihke- jñh industrijehistovrijen ávtteste jaepien 1900 mænngan. Museum Anna Nordlander lea bielie Skellefteå museeumistie. Skillehten tjñelte jñh Regiovne Västerbotten eekñeh Skellefteå museum AB:m.

- **Skogsmuseet i Lycksele** åtna bijjemes regiovnalen diedtem skåajjen jñh skåajjeburrien histovrijen åvteste, jñh saemien kultuvrem vååjnesasse buektedh. Liksjoen tjielte jñh Regiovnne Västerbotten eekieh Skogsmuseet i Lycksele AB:m.
- **Västerbottens läns hembygdsförbund** fierhten jaepien åådtje giehtelimmedårjoem dan kultuvreaerpiebarkose regiovnnesne. Giehtelimmien bijjemes ulmie lea västerbottenen kultuvreaerpiem gorredidh jñh hoksedh ektiebarkojne dej lihtsegesiebriejgumie.

Våarhkoegiehtelimmie

Våarhkoeh leah bieli siebredahken kollektijve mojhatesijstie jñh bigkemegierkie demokratijesne. Våarhkoeh leah arenah dååjrehtimmiej, soptsestimmiej jñh luste lieremi gaavhtan gusnie gaaltijelaejhteme ussjedimmie bleentie refleksjovnigumie aktogs indivijden råållan bijre siebredahkesne.

- **Folkrörelsearkivet i Västerbotten** lea leenearkijve aktogs våarhkoesektovresne laavenjassine tjöönghkedh, gorredidh, faalehtidh jñh jaksoesmiäresne darjodh tjaatsestimmieh siebrijste jñh organisasjovnestie åålmehsiebriekarakteerine Västerbottenen leenesne. Folkrörelsearkivet Västerbottenisnie lea ideelle siebrie.
- **Företagsarkivet i Västerbotten** lea ideelle siebrie man åejvielaavenjasse lea tjöönghkedh, vöörhkedh jñh dotkemasse våarhkoematerijaalh jaksoesmiäresne darjodh daaletjen jñh dovetjen sieltijste Västerbotten leenesne.

Gærjagåetiegiehtelimmie jñh lohkeme- jñh litteratuvreskreejreme

Dihte litteræære tradisjovne Västerbottenisnie löövles nommi nelnie mah tjuara vaarjelidh mohte evtemes

vijrebe bigkedh guktie orre tjaelijevoeth maetieh sjidtedidh. Maehtesvoete lohkedh lea vihkeles ööhpehtimmesne, skearkagimmesne jñh meatan årrodh siebredahkesne. Gærjagåetie gaajhkide almetjidie vadta nuepie frijje bievnesh, maahtoeh jñh skearkagimmiem gaavnedh.

- **Regionbibliotek Västerbotten** lea laaken mietie mieriedamme regiovnale giehtelimmie man aajkoe laavenjostoem, giehtelimmieevtiedimmiem jñh kvaliteetem evtiedidh regiovnne åålmeh-gærjagåetine. Giehtelimmie åtna lohkeme- jñh litteraturskreejremen laavenjasse jñh iedtjeles barka digitaliseereminie, jaksoes jñh feerhmeles gyhtje-lassine. Regiovnne skiemtjegåetiegærjagåetieh (Ubmejisnie, Skillehtisnie jñh Liksjosne) aaj meatan giehtelimmesne. Regionbibliotek Västerbotten lea bieli Regiovnne Västerbottenistie.

Guvvie jñh hammoe

Tjeahpoen sijjie, tsiehkieh jñh evtiedimmienuepieh ektiebarkojne nænnoste aktööri gaskem jñh frijje tjeahpoe åådtje årrodh goh frijje faamoe. Guvvie- jñh hammoesuerkie lea gaskem jeatjah måaladimmie, skulptureedh, fotografije, videjove, designe jñh tjeahpoevætnoe bene aaj ovmessie raasterestiemdimmie dorjesh gusnie seammatijje-tjeahpoe lea. Regiovnnesne gaskem jeatjah gååvne-sieh iedtjeles voenges tjeahpoesiebrieh, gallerijh, residensegiehtelimmie jñh ööhpehtimmienuepieh.

- **Tjeahpoekonsulentegiehtelimmien** laavenjasse buerebe tsiehkieh sjugnede regiovnne tjiehpiedæjjide giehe dejnie berkieh, maanaj jñh noeri nuepieh evtiedidh guvvietjeahpoem sjugniedidh jñh dååjrehtidh jñh åålmegen maahtoem jñh iedtjh guvvie- jñh hammoesuerkide vijriedidh. Konstfrämjandet Västerbotten jñh Museum Anna Nordlander dejnie giehtelieh.

- **Konstfrämjandet Västerbotten** lea ideelle siebrie man lihtsegh lea aalmehsiebrieorganisasjovnh jih siebrieh Västerbottenen leenesne. Giehtelimmien barkoe lea tjeahpoeööhpehtimmie, barkoemaarhnam vijriedidh, demokratiseereme jih tjeahpoem vääjnesasse buektedh. Konstfrämjandet lea akte guektijste äejvijste dan regiovnale konsulentegiehtelimmien ävteste tjeahpoesuerkesne.
- **Museume Anna Nordlander** laavenjasse lea tjeahpoen jih genusgyhtjelassine barkedh. Museumen aaj laavenjassh regiovnale tjeahpoekonsulentegiehtelimmine barkedh. Giehtelimmie lea bielie Skellefteå museeumistie.
- **Emma Ricklunds stiftelse** gietede Ricklundgården Saadteskenjuanesne jih dan tjeahpoetjöönghkeme. Laavenjassesne tjöönghkemem vuesiehtidh aalmegasse jih tjeahpiedäjjaresidense utnedh. Vuoltjere tjielte jih Regiovne Västerbotten eekieh stiftelsem
- **Galleri Alva** lea bielie kultuvrejarnge Alva Kultur Norrlandens universiteeteskientjegåetesne jih sijjie gusnie tjeahpiedimmien dorjesh orresjugniedidh, raasterestiemdidh jih goerehtidh.
- **Galleri Verkligheten** lea ovkommersijelle tjeahpiedäjjaj prosjektetjiehtjele daaletjen tjeahpose. Gallerijen giehtelimmie leah vuesiehtimmieh, lohkeh jih gaskenasjonaale ektiebarkoeh
- **Giehtelimmie byögkeles tjeahpoen** gaavhtan barka Regiovne Västerbottenen tjeahpoetjöönghkemen vuesiehtidh, evtiedidh jih gorredidh. Barkosne tjeahpiedimmien vuesiehtimmie regiovnalen giehtelimmine, sijjine jih byjresisnie. Giehtelimmie lea bielie Regiovne Västerbottenistie

Filme

Västerbottenisnie filmh sjugnede mah vuortasjæjjide abpe veartanisnie bätiehe jih gellie filmesjugniedæjjah regiovneste lea nasjonaale jih internasjonaaale jåähkesjimmiem åådtjeme. Dej minngemes jae-pie mietie lea filmekultuvrem jeenje evtiedamme, vuesiehtimmien gaavhtan tjirkebe saemien filme-produksjovnine. Regiovnesne gååvnesieh gellie ööhpehtimmieh filme-suerkesne jih gellie filme-festivaalh mah jaabnan filmh vuesiehtiehe.

- **Film i Västerbotten** äea regionaaale filmen jih svihtj-guvvie vierhtiejarngemij barka filme-kultuvrem evtiedidh regiovneste. Giehtelimmie lea vierhtie dehtie aktööride giehe sijhtiehe filmine barkedh, filmem vuesiehtidh, filmem ööhpehtidh jih filmem sjugniedidh. Dihte gaskem jeatjah meatan årrodh finansieradidh jih maahtoem evtiedidh. Giehtelimmie lea bielie Regiovne Västerbottenistie.

Vætna

Vætna lea vihkeles bielie monnehke evtiedimmeste jih nuepiehe almetjidie vadta boelvi jih laanterastaj gaskem gaavnedidh. Vuesiehtimmien gaavhtan saemien vætna gusnie maahtoe, kultuvre jih kultuvrearpeie aktaniehe jih vætna sjædta dovne kultuvreguedtie jih identiteetesjugniedæjja.

- **Västerbottens läns hemslöjdsförening** lea äejvie leenevætna-konsulente-giehtelimmine jih garresvætna- jih tekstijle-konsulenth gååvnesieh. Giehtelimmie barka dehtie vætna orrestehtedh goh kultuvre jih jieleme gaskem jeatjah kuvsh jih ööhpehtimmieh öörnedh dehtie giehe vætne berkiehe jih ulmiedåahkan maanah jih noerh.

*Datne daajrah
Regiovne Västerbotten
noeri däärjoeh jñh
stipeendh juekedh?*

*Datne
sijhth vielie
daeiredh?*

Giehtjh www.regionvasterbotten.se/kultur

Skannh dov
mobijlekamerinie.